

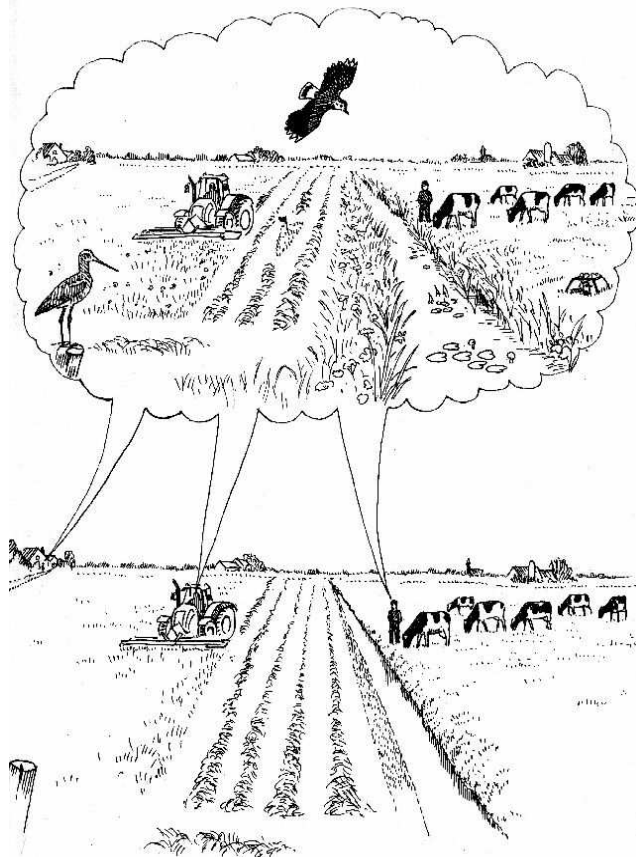
Nieuwe kansen voor weidevogelbeheer onder het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB)

Met de Herijking EHS en het onderhandelingsakkoord Decentralisatie EHS blijkt het weidevogelbeheer als gevolg van alle bezuinigingen in gevaar te komen. Als onderdeel van de afspraken tussen Rijk en provincies gaat het agrarisch natuurbeheer buiten de EHS terug naar het Rijk. Ongeveer 90% van het weidevogelbeheer in West-Nederland ligt buiten de EHS en gaat daarmee voor de aansturing terug naar het Rijk vanaf 2014 en valt daarmee niet meer onder de Subsidieregeling Natuur en Landschap (SNL). Financiering moet dan georganiseerd gaan worden via het GLB. Op dit moment is het niet duidelijk of de collectieve aanpak van het weidevogelbeheer past binnen de Brusselse Regelgeving voor het GLB. De koepel is daarom bezig met het uitwerken van een nieuwe aanpak voor het weidevogelbeheer. Op verzoek van staatssecretaris Bleker om de ideeën zo concreet mogelijk uit te werken, heeft het bestuur van de koepel deze laten uitwerken in tekeningen. De tekeningen met een korte toelichting (zie hieronder) zijn inmiddels aangeboden aan het ministerie van EL&I. Omdat de ideeën vooral gericht zijn op de melkveehouderij gaat er door het bestuur ook nog een slag gemaakt worden om de akker- en tuinbouw hierin mee te nemen.

Uitgangspunten van onze ideeën zijn: 1) de boeren doen hun werk prima, 2) goed randenbeheer draagt structureel bij aan de biodiversiteit, 3) landschapsbeheer moet op gebiedsniveau georganiseerd worden en 4) deelname aan het agrarisch natuurbeheer is voldoende om de vergroeningseisen te halen. Door de verantwoordelijkheid voor de organisatie en de uitvoering van het beheer bij de agrarisch natuurvereniging te leggen leidt dit tot beter beheer van landschap en natuur en lagere uitvoeringskosten onder het nieuwe GLB.

De ideeën:

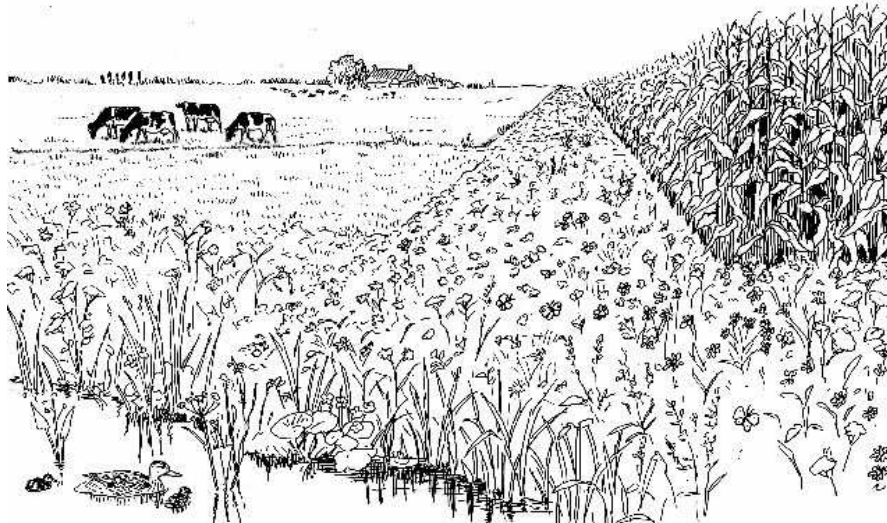
1. Permanent grasland:

Boeren doen hun werk prima. Ze produceren voedsel en houden hun koeien op blijvend grasland. Voor het behoud van het landschap en voor het in stand houden van biodiversiteit ontvangen ze hun basis- en hun vergroeningspremie.

De betere situatie: Regelmatig komen de boeren binnen de regionale agrarische natuurvereniging bij elkaar om te bespreken wat er meer kan worden bijgedragen aan de kwaliteit van de leefomgeving. Boeren zien uitdagingen in het realiseren van effectief weidevogelbeheer, het beheer van landschap en bijvoorbeeld slootkantenbeheer. De professionele inzet die hiervoor op gebiedsniveau nodig is kan worden gefinancierd uit een kleine nationale afroaming van de basispremie zodat via de eerste pijler op regio niveau een extra groene premie beschikbaar komt voor die boeren die samen met hun collectief de extra inzet leveren waarmee een aantrekkelijk en waardevol weidevogellandschap wordt gerealiseerd, eko-oevers kunnen worden ontwikkeld, plasdras situaties kunnen worden gecreëerd, de ontwikkeling van kruidenrijk grasland kan worden gestimuleerd, enz.. Extra geld komt op die plaatsen waar extra inzet wordt geleverd. De 5% probleemgebiedenvergoeding maakt het mogelijk op de juiste plaats 'top-ups' toe te passen. Europees geld uit de eerste pijler dat niet wordt benut kan wellicht worden aangewend voor effectieve differentiatie op doelen en gebieden. Bij dit alles heeft het collectief een sterke regionale positie en speelt het een cruciale rol zodat in het gebied de gewenste meerwaarde kan worden geleverd.

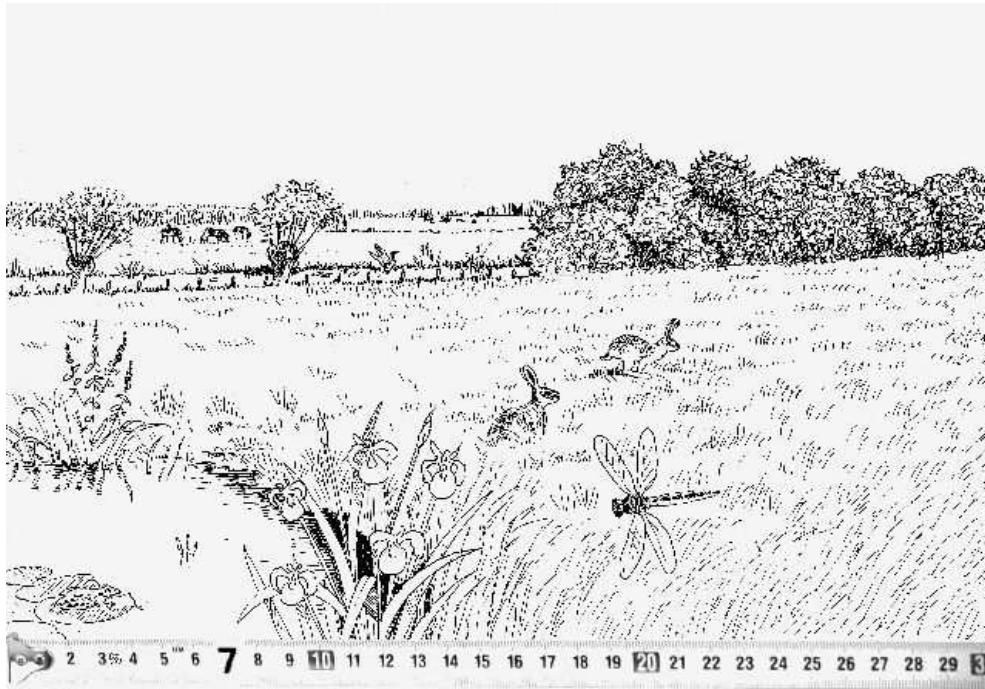
2. Gewasrotatie

Een fantastisch landschap met 3 gewassen: een deel maïs, een deel gras en een deel bloemrijke randen. Veel veehouders hebben een combinatie van gras en maïs en geen logische aanvulling met een derde gewas. Dit derde gewas zijn de verschillende vormen van bloemrijke randen. Hiermee komt de biodiversiteit op een hoger niveau en is voldaan aan de Europese vergroeningseis. Het collectief kan organiseren dat de randen zowel bij grasland als bij akkerland goed zijn ingevuld. Om de randen meer te laten zijn dan alleen ruigtes kunnen via het collectief diverse randen pakketten worden afgesloten zodat er een zeer hoge biodiversiteit ontstaat. Betaling kan evt. uit de afroaming van de eerste pijler voor een donkergroene 'top-up' op gebiedsniveau of via de 2^e pijler.

3. 7% ecologisch beheer op niet permanent grasland:

Nederland heeft veel landschappen met 'niet productieve gronden' in de vorm van landschapselementen zoals geriefhout bosjes, sloten, houtwallen, enz. In deze landschappen is de biodiversiteit al geborgd. Een collectief kan dit op verantwoorde wijze per bedrijf inventariseren. Als de boer hiermee een voldoende groot deel van de totale oppervlakte heeft gerealiseerd is voldaan aan de 3^e vergroeningseis.

Voor de biodiversiteit zou het nog beter zijn als de 7% op gebiedsniveau kan worden gerealiseerd met een regulerende en controlerende rol van het collectief. Het collectief heeft daarmee de mogelijkheid van het kwalitatief 'upgraden' op die plaatsen waar het gewenst is. Het collectief kan het onderhoud en extra aanleg financieren met middelen uit de tweede pijler.

Het bestuur heeft de vrijheid genomen een vierde maatregel toe te voegen:

4. Als een ondernemer lid is van de regionale agrarische natuurvereniging en met het totaal van z'n hectares meedoet voldoet hij onder voorwaarden, net als de groep biologische boeren, aan de vergroeningseisen. De voorwaarde is dat de agrarische natuurvereniging voor de borging van het gewenste kwaliteitsniveau een systeem voor integrale kwaliteitszorg hanteert. Hierbij zijn het kwaliteitshandboek, certificering en doorlopend verbetermanagement vaste onderdelen. De agrarische natuurvereniging initieert, stimuleert, coördineert en controleert.

Het mes snijdt aan twee kanten: Het regionale collectief wordt sterker en kan daarmee de gebiedstaken beter aan. Dit zal resulteren in een beter eindresultaat. Doordat de agrarische natuurvereniging meer taken en verantwoordelijkheden overneemt wordt de totale keten verkort. Effectief zal een groter deel van het budget bij de uitvoering terecht komen.

Gebiedscoördinatorenoverleg Utrecht

In het gebiedscoördinatorenoverleg Utrecht is vorige week de weidevogelvisie toegelicht door de provincie. Nu wordt de laatste mogelijkheid geboden om te reageren op de visie voordat deze naar GS gaat.

Op basis van prioritaire soorten heeft de provincie een aantal kerngebieden aangewezen in Utrecht. Op deze lijst ontbreekt de Kieviet, een soort waar het ook steeds slechter mee gaat. Uiteindelijk gaan de kerngebieden vastgelegd worden in het natuurbeheerplan in 2015. Door gericht de begrenzing te concentreren op de waardevolle weidevogelgebieden gaat de provincie er vanuit dat er daarmee ook financiële ruimte komt om in deze gebieden verder te gaan investeren ten behoeve van de weidevogels. Huidige weidevogelcontracten kunnen volgens de provincie wel uitgediend worden. Voorstellen voor aanpassing van de huidige aangewezen kerngebieden zijn echter nog steeds welkom.

Gebiedscoördinatorenoverleg Zuid-Holland

In het GCO van Zuid-Holland is deze keer tijd besteed aan de organisatie van de samenwerking met de vrijwilligers van Landschapsbeheer.

De samenwerking varieert tussen de gebieden. In sommige gebieden zoeken boeren zelf en stemt de gebiedscoördinator zelf het last minute beheer af met de boer. In andere gebieden worden met vrijwilligers én boeren gezamenlijke start- en slotavonden georganiseerd of er is regelmatig overleg met de coördinatoren van de vrijwilligersgroepen. Communicatie blijkt heel belangrijk te zijn voor een goede sturing op het last minute beheer, daarvoor is goede afstemming op verschillende niveau's nodig: tussen boer en vrijwilliger, tussen boer en gebiedscoördinator of veldmedewerker en ook tussen vrijwilliger of coördinator en de gebiedscoördinator. Door op het juiste moment te weten waar nog veel vogels zitten en waar een boer aanstalten wil gaan maken om te gaan maaien, maakt dat het last minute beheer effectief ingezet kan worden.